

«ΠΡΑΣΙΝΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ & ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ»

ΚΕΝΤΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

20-12-2007 ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΑΙΓΑΛΕΩ

Κυρίες και κύριοι,

Η σημερινή Ημερίδα που διοργανώνεται από το **Κέντρο Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης Δυτικής Αθήνας**, μιας πράγματι πρωτοποριακής δομής που έχει δημιουργηθεί από τον Α.Σ.Δ.Α. και λειτουργεί ήδη από την άνοιξη του 2005, επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα να δουλέψουμε όλοι μαζί ώστε σε σύντομο χρονικό διάστημα να υλοποιήσουμε τον φιλόδοξο στόχο που έχουμε θέσει στον Α.Σ.Δ.Α., για την αποκέντρωση του θεσμού και τη δημιουργία Τοπικών Κέντρων Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης, σε κάθε Δήμο της Δυτικής Αθήνας, στο πλαίσιο του πανευρωπαϊκού Δικτύου Ενημέρωσης **EUROPE DIRECT**.

Σε μια εποχή που τα περιβαλλοντικά προβλήματα, με πρώτο αυτό των κλιματικών αλλαγών βρίσκονται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όλο και περισσότερων πολιτών, είναι πραγματικά αξιόπαινη η πρωτοβουλία του Κέντρου Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης Δυτικής Αθήνας γιατί μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην ενημέρωση και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών για τους τρόπους και τις δυνατότητες χρήσης νέων τεχνολογιών, φιλικών προς το περιβάλλον. Θα έλεγα δε πως το ζητούμενο σήμερα είναι ακριβώς η συμφιλίωση της οικονομικής ανάπτυξης με την προστασία του περιβάλλοντος, με άλλα λόγια η επαναοριοθέτηση της **Βιώσιμης Ανάπτυξης**.

Κυρίες και κύριοι,

Η διαχείριση των αστικών απορριμμάτων είναι παγκοσμίως ένα από τα πιο σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα, ιδιαίτερα στις αναπτυγμένες οικονομικά κοινωνίες.

Στην πατρίδα μας η βίαια αστικοποίηση, η άναρχη δηλαδή και απρογραμματιστή ανάπτυξη των μεγάλων αστικών κέντρων ως αποτέλεσμα κυρίως της εσωτερικής μετανάστευσης, μαζί με την άνοδο του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων έχουν οδηγήσει στην αύξηση του όγκου των απορριμμάτων.

1. Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΙΚΟΝΑ – Η ΚΡΙΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Ο **υπερκορεσμός του ΧΥΤΑ Α. Λιοσίων** είναι ζήτημα που εδώ και χρόνια επισημαίνει η Αυτοδιοίκηση της περιοχής μαζί με την αυτονόητη αδικία που συνιστά η ταξική επιλογή μετατροπής της Δυτικής Αθήνας σε σκουπιδοτενεκέ ολόκληρου του λεκανοπεδίου Αττικής.

Είναι προφανές ότι οποιοσδήποτε **έσχατες λύσεις** δημιουργίας νέων κυττάρων στο σημερινό ΧΥΤΑ των Α. Λιοσίων, όπως εκείνου της Φυλής, το μόνο που επιτυγχάνουν είναι να παρατείνουν την υπάρχουσα ζοφερή πραγματικότητα κατά μερικούς μήνες, χωρίς να απαντούν στο ζήτημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης των απορριμμάτων της Αττικής. Όταν η χωρητικότητα ενός Χ.Υ.Τ.Α. εξαντλείται, όταν η δημιουργία νέων Χ.Υ.Τ.Α. καρκινοβατεί, τότε οδηγούμαστε εξ' ανάγκης σε τέτοιες έσχατες λύσεις που αντικειμενικά δεικνύουν την απαράδεκτη **εικόνα υποβάθμισης της Δυτικής Αθήνας**.

Σημαντικές ευθύνες για το σημερινό αδιέξοδο φέρει αναμφισβήτητα η σημερινή κυβέρνηση χωρίς να αναιρούνται ή να παραγράφονται οι υπαρκτές ευθύνες των προγενέστερων κυβερνήσεων αλλά και της ίδιας της Αυτοδιοίκησης. Ο εγκεκριμένος, από το 2003, **Περιφερειακός Σχεδιασμός** για τη χωροθέτηση νέων ΧΥΤΑ στην περιοχή της Ανατολικής Αττικής, προσκρούει πάνω στις γνωστές λογικές πολιτικού κόστους που αποδεικνύονται πανίσχυρες διαχρονικά και ιδιαίτερα δημοφιλείς σε όλες τις εξουσίες.

2. ΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ

α. Μετρήσεις που πραγματοποίησε πρόσφατα το Πανεπιστήμιο Αθήνας έδειξαν ότι το υπέδαφος της Δυτικής Αττικής αποτελεί πλέον μια **υπόγεια περιβαλλοντική βόμβα**, αφού σε μια τεράστια περιοχή **15** και πλέον χιλιομέτρων που εκτείνεται από την Ελευσίνα και τον Ασπρόπυργο έως τη Φυλή και το Μενίδι, τα **επίπεδα μόλυνσης του υπεδάφους και των υπόγειων υδάτων** είναι τέτοιας έκτασης που δεν επιτρέπουν να πραγματοποιηθούν ούτε γεωτρήσεις, ούτε καλλιέργειες. Πρέπει εδώ να σημειώσουμε, για να είμαστε δίκαιοι, ότι μερίδιο ευθύνης γι' αυτήν την κατάσταση φέρει και ο τρόπος λειτουργίας πολλών μεγάλων και μικρότερων βιομηχανικών μονάδων παραγωγής του Θριασίου. Από την άλλη πλευρά βεβαίως, συστήματα στεγάνωσης και στραγγισμάτων και πάλι όμως με προβλήματα που οφείλονται στην υπερφόρτωση, λειτουργούν στον Χ.Υ.Τ.Α. Α. Λιοσίων μόλις τα τελευταία οκτώ χρόνια.

β. Σύμφωνα με τις ίδιες έρευνες, η **οικολογική ισορροπία** ολόκληρου του **Σαρωνικού κόλπου** κρέμεται κυριολεκτικά σε μια λεπτή κλωστή μετά τον εντοπισμό τοξικών και βαρέων μετάλλων, λίγα μέτρα κάτω από τον πυθμένα της θαλάσσιας περιοχής του Ασπροπύργου. Αν αυτά ανέβουν προς τα πάνω και εκβάλλουν στον πυθμένα της θάλασσας, τότε ολόκληρος ο Σαρωνικός απειλείται με νέκρωση και οικολογική καταστροφή.

γ. Η μη εξάπλωση της ρύπανσης προς τα ανατολικά οφείλεται αποκλειστικά στην **ύπαρξη του Ποικίλου Όρους** που με τα ιδιαίτερα μορφολογικά και γεωλογικά του χαρακτηριστικά λειτουργεί στην ουσία ως φυσικό ανάχωμα που εμποδίζει την επέκταση της καταστροφικής υπόγειας ρύπανσης. Αυτή και μόνο η διάσταση ενισχύει από μόνη της τη σημασία των παρεμβάσεων του Α.Σ.Δ.Α. για την προστασία, την ανάπλαση και την οικολογική ανασυγκρότηση του βουνού.

δ. Το μέλλον προδιαγράφεται ακόμη πιο δυσοίωνο και εφιαλτικό αν κανείς λάβει υπόψη του το γεγονός ότι ο **όγκος των αποβλήτων** αυξάνεται χρόνο με το χρόνο με ρυθμούς γεωμετρικής προόδου: από **4,5 εκ. τόνοι το 2000**, τα απόβλητα έφτασαν αισίως στην χώρα μας τα **6 εκ. τόνους το 2006**. Ο δε όγκος των νοσοκομειακών αποβλήτων μόνον της Αττικής, έφθανε στις αρχές του 2007 τους **8-9 τόνους την ημέρα**, όταν πριν από τέσσερα χρόνια δεν ξεπερνούσε τους **2,5 τόνους**.⁽¹⁾

Τι σημαίνουν όλα αυτά; Ότι είναι πια επείγουσα ανάγκη όχι μόνο η υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού και η λειτουργία νέων Χ.Υ.Τ.Α. στην Αττική αλλά και η επεξεργασία και η υλοποίηση μιας **Ολοκληρωμένης Στρατηγικής Διαχείρισης των Αστικών Απορριμμάτων** ώστε με τη χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογιών να οδηγηθούμε σταδιακά σε μια σημαντική μείωση του όγκου των απορριμμάτων.

3. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί πανευρωπαϊκό πρόβλημα όλων των σύγχρονων κοινωνιών. Σήμερα, στον μέσο Ευρωπαϊό πολίτη αντιστοιχεί περίπου μισός τόνος αποβλήτων κατ' έτος.

Στην Ευρώπη, οι περισσότερες χώρες έχουν προχωρήσει στο επόμενο βήμα- μετά τους Χ.Υ.Τ.Α: στους Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.).

Το ολοκληρωμένο πλέον σύστημα διαχείρισης στηρίζεται στην ανακύκλωση και σε άλλες πρακτικές διαχείρισης (διαλογή στη πηγή, φιλικές συσκευασίες) με σκοπό τη δραστική μείωση των απορριμμάτων που θα κατέληγαν σε ταφή. Ενδεικτικά:

➤ **Στη Γαλλία** το 70% περίπου των αστικών απορριμμάτων τυγχάνει επεξεργασίας προκειμένου να ανακυκλωθεί και να επαναχρησιμοποιηθεί.

(1) Από τη Συνέντευξη Τύπου του τ. Προέδρου του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. κ. Γ. Μαστοράκου (29-01-2007)

- Στην **Μεγάλη Βρετανία** περίπου το 20% ανακυκλώνεται ή επαναχρησιμοποιείται.
- Στην **Σουηδία**: ανακυκλώνεται το 25% των απορριμμάτων
- Στην **Δανία** οι δήμοι είναι αυτοί που έχουν αναλάβει τη διαχείριση και ανακύκλωση του 50% των απορριμμάτων τους. ⁽²⁾

Σύμφωνα με την οδηγία –πλαίσιο της Ε.Ε. για τα απόβλητα οι μέθοδοι διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων ιεραρχούνται με κριτήρια την επίδρασή τους όσον αφορά την προστασία της δημόσιας υγείας και τη συμβολή τους στην υποστήριξη μιας Στρατηγικής της Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Στην ιεράρχηση αυτή προηγούνται:

- ✚ οι αρχές της **ΠΡΟΛΗΨΗΣ (ΜΕΙΩΣΗΣ)** και της **ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ** των απορριμμάτων,
- ✚ ακολουθεί η αρχή της **ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ**
- ✚ έπεται η **ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**
- ✚ και μόνο ως εσχάτη λύση κατατάσσεται η **ΚΑΥΣΗ**. ⁽³⁾

4. ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

Η ευρωπαϊκή εμπειρία διδάσκει πως μια **Ολοκληρωμένη Στρατηγική Διαχείρισης των Αστικών Απορριμμάτων** στηρίζεται ουσιαστικά σε τρεις Πυλώνες:

α. Ανακύκλωση.

β. Επαναχρησιμοποίηση.

γ. Σταθεροποίηση και μείωση του συνολικού όγκου των αποβλήτων.

Η αποτελεσματικότητα μιας τέτοιας στρατηγικής εξασφαλίζεται με την ικανοποίηση κριτηρίων για την προστασία της δημόσιας υγείας, με το σεβασμό της ιεράρχησης που προβλέπει το πλαίσιο των κοινοτικών οδηγιών για τη διαχείριση των απορριμμάτων και ασφαλώς με τη συνεισφορά της σε ένα βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο που σέβεται το περιβάλλον και τον άνθρωπο.

(2) Εισήγηση κας Αθανασίας Κατσούλα σε ημερίδα για τη Διαχείριση των απορριμμάτων του Νομού Φθιώτιδος.

(3) Σύμφωνα με στοιχεία της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας.

5. ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.

Ζωντανό παράδειγμα χρήσης των νέων τεχνολογιών προς όφελος του περιβάλλοντος αποτελεί η δημιουργία Εργοστασίου Μηχανικής Ανακύκλωσης Απορριμμάτων που δημιουργήθηκε με τη συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. και λειτουργεί με ευθύνη του Ενιαίου Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής (Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.), της Εκτελεστικής Επιτροπής του οποίου έχω την τιμή να είμαι μέλος. Το εργοστάσιο λειτουργεί ήδη από τα τέλη του 2006 και δέχεται καθημερινά 1000-1200 τόνους αστικών απορριμμάτων, ποσότητα που αποτελεί το 20-25% των συνολικά παραγόμενων απορριμμάτων του λεκανοπεδίου.⁽⁴⁾

Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό για την μείωση του όγκου των σκουπιδιών που καταλήγουν τελικά στον Χ.Υ.Τ.Α. Α. Λιουσίων αλλά και για τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησής τους με άλλη μορφή ή σε άλλους τομείς παραγωγής ενέργειας. Το **Εργοστάσιο Μηχανικής Ανακύκλωσης Απορριμμάτων του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α.** επεξεργάζεται, ανά ημέρα πενθημέρου:

- **350** περίπου τόνους **στερεού καυσίμου**, το ονομαζόμενο RDF, δηλαδή χαρτιού και πλαστικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως υλικό παραγωγής θερμικής ενέργειας στην τσιμεντοβιομηχανία ή στη Δ.Ε.Η. Πρόκειται για **εναλλακτικό καύσιμο** με ευεργετικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα από την **μείωση του διοξειδίου του άνθρακα** λόγω της αντικατάστασης των υπάρχοντων καυσίμων, πράγμα που ασφαλέστατα έχει τη δική του ανεκτίμητη συμβολή στον περιορισμό του φαινομένου του θερμοκηπίου και στην **αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών**.
- **200** τόνους κόμποστ, δηλαδή λίπασμα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αποκατάσταση παλαιών Χ.Υ.Τ.Α. , σε αγροτικές καλλιέργειες, ακόμη και σε αντιδιαβρωτικά, αντιπλημμυρικά και έργα αναδάσωσης μετά από καταστροφικές πυρκαγιές όπως αυτή της Πάρνηθας το περασμένο καλοκαίρι.
- **800** κιλά σκράπλ, δηλαδή κουτιών αλουμινίου προς ανακύκλωση
- **25** τόνους σιδηρούχου σκράπλ για ανακύκλωση στη χαλυβουργία

(4) Δελτίο Τύπου του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. για τα εγκαίνια του Εργοστασίου Μηχανικής Ανακύκλωσης Απορριμμάτων (4-06-2007)

- **250** τόνους δεματοποιημένων υπολειμμάτων που καταλήγουν για ταφή στον ΧΥΤΑ. ⁽⁵⁾

Επιπλέον, από το **βιοαέριο** του παλαιού χώρου διάθεσης απορριμμάτων παράγεται ηλεκτρική ενέργεια με τη **λειτουργία σύγχρονης Μονάδας ισχύος 14 MW** που εκμεταλλεύεται ο Δήμος Α. Λιοσίων. ⁽⁶⁾

6. Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΙΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Κυρίες και κύριοι,

Σε όποιο μετερίζι και αν λειτουργεί ο καθένας και η κάθε μια από εμάς, στους Δήμους, στον Α.Σ.Δ.Α., στον Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α., στο οικολογικό κίνημα, οφείλουμε να εργαστούμε με σοβαρότητα και αίσθημα ευθύνης:

α. Για την **υλοποίηση του Χωροταξικού Σχεδιασμού** ώστε να πάψει επιτέλους η Δυτική Αθήνα να αποτελεί τον μοναδικό χώρο εναπόθεσης απορριμμάτων ολόκληρου του λεκανοπεδίου.

β. Για την **εκτεταμένη εφαρμογή και επέκταση σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης των απορριμμάτων** με αναφορά στην ανακύκλωση, στην επαναχρησιμοποίηση, στην κομποστοποίηση των οργανικών απορριμμάτων και την ενεργειακή αξιοποίηση μη ανακυκλούμενων υλικών.

γ. Για την **κατασκευή Μονάδων Ανάκτησης Υλικών Διαλογής** στην πηγή.

δ. Για τη **σταδιακή αντικατάσταση των χώρων Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (Χ.Υ.Τ.Α.) από χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων (Χ.Υ.Τ.Υ.)** ως αποτέλεσμα της εκτεταμένης υλοποίησης των σύγχρονων μεθόδων διαχείρισης των απορριμμάτων που προαναφέρθηκαν.

ε. Για την **κατάρτιση Τοπικών Προγραμμάτων σταδιακής μείωσης του όγκου των απορριμμάτων με μετρήσιμους στόχους** που θα εντάσσονται σε ένα συνολικότερο, αντίστοιχο Εθνικό Πρόγραμμα.

(5) Δελτίο Τύπου του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. για τα εγκαίνια του Εργοστασίου Μηχανικής Ανακύκλωσης Απορριμμάτων (4-06-2007)

(6) Από τη Συνέντευξη Τύπου του τ. Προέδρου του Ε.Σ.Δ.Κ.Ν.Α. κ. Γ. Μαστοράκου (29-01-2007)

στ. Για την ανάπτυξη της οικολογικής συνείδησης των πολιτών και ιδιαίτερα της νέας γενιάς με την αναβάθμιση της περιβαλλοντικής αγωγής σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Κυρίες και κύριοι,

Είναι νομίζω περισσότερο από προφανές ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση της Δυτικής Αθήνας βρίσκεται μπροστά σ' ένα μεγάλο στοίχημα: η σύγχρονη και αποτελεσματική διαχείριση των αστικών απορριμμάτων συναρτάται ευθέως με την εκπλήρωση του στόχου της Βιώσιμης Ανάπτυξης και απαιτεί πρωτίστως μια άλλη κουλτούρα, μια διαφορετική στάση ζωής από τον κάθε πολίτη ξεχωριστά. Αυτό το στοίχημα μπορούμε και θα το κερδίσουμε με την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των κατοίκων αυτής της περιοχής.

Με τη βεβαιότητα ότι η σημερινή ημερίδα βάζει το δικό της μικρό λιθαράκι σ' αυτόν το φιλόδοξο στόχο, επιτρέψτε μου για μια ακόμη φορά να συγχαρώ τους διοργανωτές της, το **Κέντρο Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης Δυτικής Αθήνας** και βεβαίως τον **Α.Σ.Δ.Α.** που με τέτοιες πρωτοβουλίες συνεχίζει να μας εκπλήσσει ευχάριστα.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.